

SUAREZ

OPERA OMNIA

12

BX890

S8

V.12

C.1

230

1080042067

Ex libris 34

R. P. FRANCISCI

SUAREZ

E SOCIETATE JESU

OPERA OMNIA.

TOMUS DUODECIMUS COMPLECTENS

COMMENTARIA IN SECUNDAM SECUNDÆ DIVI THOMÆ,
SCILICET, VIGINTI QUATUOR DE FIDE, DUAS DE SPÆ,
TREDECIM DE CHARITATE DISPUTATIONES.

CUM INDICIBUS NECESSARIIS.

R. P. FRANCISCI

SUAREZ

E SOCIETATE JESU

OPERA OMNIA

EDITIO NOVA, A CAROLO BERTON,

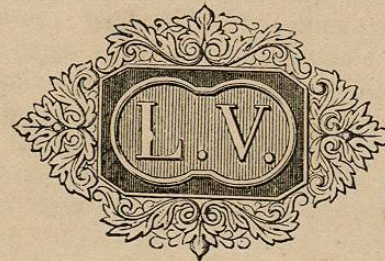
CATHEDRALIS ECCLESIE AMBIANENSIS VICARIO,

INNUMERIS PENE VETERUM EDITIONUM MENDIS LIBERATA, ADNOTATIONIBUSQUE
IN ULTIMUM TOMUM RELEGATIS ILLUSTRATA,

REVERENDISSIMO ILL. DOMINO, SERGENT, EPISCOPO CORISOPITENSI, DICATA.

CAEN. — IMPRIMERIE E. POISSON.

TOMUS DUODECIMUS.

PARISIIS

APUD LUDOVICUM VIVÈS, BIBLIOPOLAM EDITOREM,

Via vulgo dicta Delambre, 5.

MDCCCLVIII.

BX 890
58
V. 12

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

FONDO BIBLIOTECA PUBLICA
DEL ESTADO DE NUEVO LEON

ILLUSTRISSIMO D. D.

JOANNI EMMANUEL

VISENSIUM PRÆSULI AMPLISSIMO, AC REGIS CATHOLICI CONSILIARIO PRUDENTISSIMO

COLLEGIUM CONIMBRICENSE SOCIETATIS JESU.

Serius omnino quam par erat, Præsul illustrissime, munus hoc, quantum illud est, præstat Societatis nostræ (ac multis etiam nominibus tuæ) Conimbricense Collegium, quod perspecte noverit in te unum maxime conspirare rationes universas, quibus scriptores ad id genus obsequii erga bene de se merentes permoveri solent: nominis ac sanguinis plane regii claritudinem, Pontificiæ dignitatis infulas, bonarum litterarum culturam, et qui titulos omnes antevertit ac pene obruit, admirandum virtutum omnium, quæ principem virum decorant, concentum. Neque enim humanæ (ut cætera prudens prætermittam), sed divinæ cujusdam virtutis esse videtur, modis omnibus præcellentem, vitæ modestiam retinere, non extolli dignitatibus; amicorum (etiam humilium) in excelso fastigio non pudere. Ob has certe causas agnovit jam olim, dum in vivis esset Pater Franciscus Soarius, inter primos quosque, debitam tibi singularem gratitudinis significationem, insigni quodam sui ingenii opere ostendi oportere: hæc, testor, fuit illius perpetua constansque voluntas, hoc ardens studium, cujus supremis votis minime parentare nefas duximus; præsertim cum neque æquiores suæ doctrinæ patronum, neque promptiorem laborum nancisci potuerit propugnatorem. Verum quod hoc in genere, debiti officii numeros expleret omnes, Teque dignum munus videretur, nullum succurrebat. Sed ecce nunc e superis unus quidam (credo neminem nisi auctorem): Ad manus, inquit, habes Theologicarum virtutum monumenta quibus Soarii vota expleas, quæ apud Visensium Præsulem illustrissimum colloces jure optimo; ut quarum diu multumque cultor extitit, earum etiam doctrinæ, qua mortalium animi conciliantur, fautor existat. Viderat nimirum Soarius hanc apud nos sui ingenii posthumam prolem, suoque orbatam parente, tuo egere præsidio, et tutela, sub qua, invidorum fortasse telis exposita, tanquam vallo tegeretur. Tametsi enim ille auctor esset, quem jam publicus orbis plausus super omnem invidiam extulerat, feliciorem tamen illam, et ab humana consuetudine longe remotam nactus fortunam, nonnisi a te validissimo, sui que amantissimo defensore, curam hanc potuit exorare. Verum enim vero illa quoque ratio nostrum Collegium perurgebat, ut tuo potissimum nomini opus hoc ascriberetur, quod hinc si non referendæ gratiæ spes optata, at scintilla aliqua appareret nostri omnium in te animi testandi. In quo etsi exiguum est, quod operæ nostræ acceptum referas, is tamen erat auctor pro quo non infructuose videbimur elaborasse; is tu, Præsul amplissime, cui ante alios auctoris fructus dicari possent. Vale.

E COLLEGIO CONIMBRICENSI

SOCIETATIS JESU

BALTHASAR ALVARUS

DOCTOR THEOLOGUS

AD LECTORES PRO AUCTORE.

Ne has de Theologicis virtutibus prælectiones intra hosce parietes concluderemus, tres præcipue rationes impulerunt. Una quod a tanto Theologo, theologicæ virtutis tractatio jure optimo expectaretur, digna scilicet, tanto auctore atque argumento. Altera, quoniam majorem hujus operis, quæ de fide est, partem, tanquam partum ultimum fuderit Soarius, quo divitem sui ingenii, et sapientiæ venam e suggestu postremum testaretur. Licet vero reliquas de spe et charitate disputationes, antequam ad Conimbricensem hanc Academiam vocaretur, in Hispania vel Italia pressius (nimirum pro schola) explanaret, non possunt tamen auctoris martem et artem non olere. Tertia, cum ob has, quas modo diximus, causas, pleraque in dies disputationum illarum de fide exempla minus fideliter describerentur, eas typographiæ beneficio, tum a vitis amanuensium perpurgatas, tum etiam studiosis omnibus facile parabiles proferre volumus.

Videbitur autem hoc in opere id unum desiderari ad doctrinæ methodum (in qua servanda vix ullum æque felicem ac religiosum scriptorem deprehendas), primum ut in universum de theologicis virtutibus disserat; tum quæ propria eujusque earum sunt, exponat. Sed est in promptu responsio. Nam cum Sanctitatis nomine veniant omnes habitus gratiæ comites, in quibus maxime virtutes theologicæ numerantur, nihil fere dicendum supererat eis commune, quod non etiam in gratiam sanctificantem conveniret. Id porro in opere de ipsa gratia nuper edito luculenter edisserit Soarius, quale illud in primis, sintne tales aliqui habitus per se infusi, nostrisque animis adhærentes; an sint adæquata suorum actuum principia? de quibus affatim in lib. 6. Secundo, an prædicti habitus concursum gratiæ specialem poscant, ut in actus prodeant suos, an potius sufficiat generalis? quod in lib. 2 exponitur accurate. Tertio, num intendi ac remitti queant, ac etiam omnino amitti? Quod libr. 9 et 11, latissime traditur. Si vero quædam alia magis communia eisdem virtutibus requiras, ea in tractat. 4, de passionibus et habitibus, Deo dante, cudentur, quibus scripta a S. Thoma, in 1. 2, quæstione præsertim 62 et sequentibus, locupletabuntur. Vale.

BENEVOLO LECTORI.

Quod breviores solito sequentes de spe et charitate tractatus in lucem prodeant, illud imprimis (Lector benevole) in causa fuit, quod schola ipsa, cui Soarius Romæ præerat, per id tempus quo hæc prælegerat, fusas late ac lacinosas commentationes fastidierit, eaque propter illius se legibus ac votis (qui ingenui Doctoris candor erat) facile demiserit. Præterea quod non pauca, de charitate præsertim, tradi solita consultus præterierit, quoniam ea vel omnino, vel potissimum in gratiam convenient, quam Soarius a charitate distinctam esse probabilius opinatur, lib. 6 ejus operis, cap. 12. Ejusmodi sunt quæ de entitate charitatis supernaturali, de habitus productione, augmento et corruptione, de vi sanctificandi ac merendi, late explicantur in eodem opere, ac nonnulla ex parte in relectione de reviviscentia meritorum, sect. 3. Hæc ergo universa gratia ipsa, quæ charitatem natura sua antecedit, priori jure postulabat, quæ, si lector hic fortasse desideret, ex monstratis locis abunde suppeditabuntur. Nec quia hujusmodi tractatus, cum aliis quos jam auctor prælo dedit collati, angustiores evaserint, ab illius vel ingenio quidquam vel judicio discordant. Imo illud audentes asserimus, in hac brevi scribendi methodo, eum non solum sibiipsi parem, sed videri etiam aliqua ex parte superiorem. Nam illius profundi ingenii, acerrimique judicii discursus, et rationum momenta, quæ aliis in operibus feliciter dilatantur, hic in angustum coacta, et facilius comprehenduntur, nec minori cum efficacia concludunt; adeo quidquid in illis est, succus est et sanguis, quod vel ipse (benevole Lector) experimento edoctus tandem, ut spero, comprobabis, cui non erit difficile ex ipsa hujus operis cum reliquis consensione, ordine, methodo, auctorem utrorumque divinare, ac tanquam ex unguibus leonem agnoscere, quod ut promptum sit, vel iis qui non adeo Soarii monumenta versaverint, ad marginem harum de spe et charitate disputationum indicamus quæ alibi vel eadem vel affinia uberius ab ipso disserantur. Ita enim fiet ut ipse sibi auctor opem ferat, ubi sibi opus esse videri posset, nullo aliunde auxilio quæsito.

